GRUPO PROVINCIAL BNG OURENSE
V-32244006
Rúa Progreso, nº 3, Ourense. CP: 32003
bngdeputacion@gmail.com
telf: 988 317 984

Diputación Provincial Ourense. Copia electrónica auténtica documento papel. CSV: 163365626555625733345 LIBRO XERAL DE ENTRADAS 2026035216 09/07/2026 14:27:01

Bernardo Varela López, voceiro do grupo provincial do BNG na Deputación de Ourense; María Mangana Guede e Xosé Manuel Puga González deputados do grupo provincial do BNG, ao abeiro da Lei da Administración Local de Galiza e demais disposicións concordantes presenta a seguinte: **MOCIÓN DO GRUPO PROVINCIAL DO BLOQUE NACIONALISTA GALEGO (BNG) DEMANDANDO MEDIDAS ADMNISTRATIVAS E LEGAIS PARA A REGULARIZACIÓN DE PROPIEDADES (RÚSTICAS E URBANAS) EN ESTADO DE ABANDONO, COMO FERRAMENTA DE PROTECCIÓN DOS NÚCLEOS RURAIS.**

Exposición de motivos

Galiza é un dos territorios europeos máis vulnerables aos incendios forestais. O cambio climático, o incremento das temperaturas extremas e dos períodos de seca, a fragmentación da propiedade, o abandono agrario e a ausencia dunha ordenación integral do territorio conforman un escenario de risco crecente, especialmente nas comarcas do interior e, de maneira singular, nas comarcas de Ourense. Ao que compre engadir o avellentamento da poboación e o decrecemento demográfico, e que, xunto coa perda de interese pola propiedade (especialmente en entornos rurais) teñen feito que este proceso de abandono e perda de relación dos propietarios afecte xa non só ás fincas rústicas senón tamén a construcións en chan urbano.

A vaga de lumes sufrida en agosto de 2025 puxo de manifesto as debilidades do actual modelo de política forestal e de prevención. Máis alá das condicións meteorolóxicas adversas, os incendios evidenciaron as consecuencias acumuladas de décadas de abandono territorial, perda de actividade agraria e forestal, expansión de masas forestais continuas de elevada combustibilidade e a falta de implementación de medidas estruturais ó respecto da xestión do territorio.

A isto engádese a particular preocupación das zonas de interface urbano, onde conflúen os núcleos de poboación e fincas sen uso urbanístico en zona urbana. Nestas áreas, a presenza de parcelas e inmobles abandonados, a acumulación de biomasa combustible e o incumprimento das obrigas de conservación e limpeza incrementan notablemente o risco para as persoas e os seus bens. Especialmente ao non existir mecanismos que permitan a intervención publica nestas propiedades privadas dun xeito áxil e que evite a eternización do proceso administrativo, ano tras ano, sen resultados efectivos.

A normativa actual atribúe ás persoas propietarias a obriga de conservar os seus bens e manter as condicións de seguridade esixibles. Porén, os concellos atopan importantes limitacións para garantir o cumprimento efectivo destas obrigas cando existen titulares descoñecidos ou ilocalizables, cando a propiedade se atopa excesivamente fragmentada entre múltiples herdeiros sen que ningún deles se sinta na obriga de facerse cargo ou cando os procedementos administrativos resultan lentos e en moitos casos inoperativos. Como consecuencia, numerosas parcelas e inmobles permanecen abandonados ano tras ano, xerando riscos evidentes para a seguridade pública e para a prevención dos incendios. Cunha capacidade real de execución por parte municipal practicamente inexistente.

GRUPO PROVINCIAL BNG OURENSE
V-32244006
Rúa Progreso, nº 3, Ourense. CP: 32003
bngdeputacion@gmail.com
telf: 988 317 984

Ao mesmo tempo, esta situación convive cunha crecente dificultade de acceso á vivenda, especialmente nos concellos do interior, onde centos de inmobles permanecen baleiros e abandonados durante anos, sen donos coñecidos, mentres moitas persoas, especialmente a mocidade e as familias con menos recursos, atopan enormes dificultades para acceder a unha vivenda digna. A recuperación destes inmobles mediante instrumentos de intervención pública permitiría, polo menos en parte, dar cumprimento á función social da propiedade, contribuír á revitalización dos núcleos de poboación e incrementar o parque público de vivenda en réxime de alugueiro accesible ou cando menos por actores privados que estiveran en disposición de acometer a súa rehabilitación e evitar o seu deterioro e as nefastas consecuencias que isto deriva para a seguridade e habitabilidade dos núcleos.

Compre lembrar que a experiencia lexislativa galega demostra que o interese xeral pode xustificar a creación de instrumentos específicos para afrontar situacións de abandono prolongado da propiedade. A lexislación relativa á mobilización e recuperación de terras agrarias (Lei 11/2021, de 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia) que no seu Artigo 19 habilita a AGADER (Consellería do Medio Rural da Xunta de Galicia) a investigar a titularidade de bens situados en solo rústico ou de núcleo rural dos que non se teña certeza a titularidade. Podendo estes (tras o proceso administrativo recollido na lexislación) pasar a públicos en caso de non acreditarse a propiedade, así como a lei de concentración parcelaria (lei 4/2015 de Mellora da Estrutura Territorial de Galicia) constitúen precedentes que evidencian a capacidade do ordenamento xurídico galego para desenvolver mecanismos orientados a garantir a función social da propiedade e evitar que o abandono dun ben provoque prexuízos ao conxunto da sociedade. Pasando a súa xestión de xeito permanente ou temporal ao sector público tras un período prolongado de abandono. Isto viuse refrendado pola Lei 5/2025 de 23 de decembro de medidas fiscais e administrativas (DOG 31 de decembro).

Dende o primeiro momento, o BNG (e mesmo boa parte dos concellos galegos) reclamamos que esta Lei deixe de estar no papel e pase a ser executada de xeito urxente e efectivo.

A prevención e a defensa contra os incendios non poden concibirse como políticas desvinculadas da xestión forestal, do desenvolvemento rural e da ordenación do territorio. A protección efectiva da poboación require unha política forestal baseada na multifuncionalidade do monte, na diversificación das masas forestais, na recuperación do bosque autóctono, na creación dunha paisaxe en mosaico e na valorización dos aproveitamentos agrarios, gandeiros e forestais que contribúan a reducir a carga de combustible e a fixar poboación no territorio.

Por todo o exposto, resulta necesario promover un cambio de modelo que afronte as causas estruturais que están na orixe de boa parte dos incendios forestais en Galiza (moitos deles agora con afección a zonas urbanas), fortalecendo a prevención, mellorando a ordenación do territorio, garantindo a función social da propiedade e dotando ás administracións públicas dos instrumentos necesarios para protexer ás persoas, o patrimonio e o territorio, así como para recuperar inmobles e parcelas abandonadas que poidan incorporarse ao parque público de vivenda ou destinarse a outros usos de interese público-social.

Diputación Provincial Ourense. Copia electrónica auténtica documento papel. CSV: 163365626555625733345 LIBRO XERAL DE ENTRADAS 2026035216 09/07/2026 14:27:01

GRUPO PROVINCIAL BNG OURENSE
V-32244006
Rúa Progreso, nº 3, Ourense. CP: 32003
bngdeputacion@gmail.com
telf: 988 317 984

Diputación Provincial Ourense. Copia electrónica auténtica documento papel. CSV: 163365626555625733345 LIBRO XERAL DE ENTRADAS 2026035216 09/07/2026 14:27:01

Non é eficiente, posible, nin lóxico que ano tras ano se abran expedientes a teóricos propietarios que marcharon fai décadas do País, ou ben faleceron sen que existan posibles herdeiros que non chegan a oficializarse, conservando uns teóricos dereitos mais evitando as obrigas. Como tampouco é posible que un Concello deba localizar ducias de herdeiros que en moitos dos casos nin se coñecen entre eles, nin están interesados na teórica propiedade que en moitos dos casos nin coñecen, e polo tanto dificilmente asumen a responsabilidade que conleva o título de propietario. O que nos leva a unha indeterminación á hora de afrontar as obrigas sobre inmóbeis e fincas.

Esta é a realidade coa que nos atopamos na actualidade como Administración Local en mais dun 30% dos bens catastrados e que nos leva a investir parte das nosas capacidades económicas e administrativas en procesos recorrentes que resultan en boa medida estériles, unha situación que lonxe de mellorar se agrava ano a ano. Debemos pois, como representantes dos Concellos de Ourense e por conseguinte da maior parte da súa cidadanía propor os seguintes

ACORDOS

1 . Instar á Deputación á tramitación sancionadora, mediante o establecemento dos convenios interadministrativos, dos expedientes derivados de incumprimentos das obrigas legais de conservación e execución das labores de rehabilitación, limpeza de biomasa e recuperación de parcelas e inmobles, tramitadas polos Concellos.

2 . Instar á Xunta de Galiza a aplicar o recollido no artigo 19 da Lei 11/2021, de 14 de Maio de recuperación de terras agrarias de Galiza, así como artigo 85 da Lei 5/2025 de 23 de decembro de medidas fiscais e administrativas, e demais articulado que faculta á Axencia Galega de Desenvolvemento Rural para procedementos de investigación e inspección de bens ou dereitos en chan rústico ou de núcleo rural, sobre cuxa titularidade non se teña certeza. Si non existe finalmente propietario coñecido tralo procedemento, este ben pasará a ser titularidade de AGADER entendendo que servirá para desenvolver o principio da función social da propiedade. Este instrumento dota ás administracións públicas dunha ferramenta para actuar sobre parcelas e vivenda abandonados, cando o seu estado supoña un risco para a seguridade das persoas, a salubridade, a conservación do patrimonio ou a prevención de incendios, permitindo igualmente que os inmobles recuperados mediante estes instrumentos poidan incorporarse ao parque público de vivenda, priorizando o alugueiro accesible e a fixación de poboación nos concellos afectados polo despoboamento.

3. Instar á Xunta de Galiza a elaborar un programa específico de recuperación de inmobles abandonados en núcleos urbanos e rurais que abranga todos os concellos galegos de menos de 20.000 habitantes, en colaboración con estes e as deputacións, co obxectivo de rehabilitalos e incorporalos ao parque público de vivenda, priorizando aqueles situados en zonas afectadas polo despoboamento, con demanda acreditada de vivenda ou nas áreas de interface urbano-forestal nas que a súa recuperación contribúa á redución do risco de

GRUPO PROVINCIAL BNG OURENSE
V-32244006
Rúa Progreso, nº 3, Ourense. CP: 32003
bngdeputacion@gmail.com
telf: 988 317 984

incendios e a evitar as problemáticas xeradas por construcións en ruínas a edificios colindantes.

4. Instar ó Goberno do Estado Español a través da Dirección Xeral de Catastro dependente do Ministerio de Facenda a executar (namentres este procedemento non sexa transferido ou conveniado coa Administración Autonómica) unha identificación forzosa e rigorosa dos propietarios das parcelas e bens inmobles que non teñan propietario certo (con nome, enderezo, documento de identidade e capacidade real de comunicación coa administración). Para elo deberá abrirse un proceso de colaboración interadministrativa que permita abrir un prazo para que a totalidade de propietarios de parcelas situadas en territorio galego sexan identificados. Unha vez rematado o procedemento sen que esta identificación sexa efectiva, a propiedade pasará a ser pública recaendo na administración a responsabilidade de xestión da mesma.

Ourense, 9 de xullo de 2026

Asdo: Bernardo Varela López
Portavoz do Grupo Provincial do BNG de Ourense

A SEÑOR PRESIDENTE DA DEPUTACIÓN PROVINCIAL DE OURENSE

Diputación Provincial Ourense. Copia electrónica auténtica documento papel. CSV: 163365626555625733345 LIBRO XERAL DE ENTRADAS 2026035216 09/07/2026 14:27:01